

ОКТОБАР, МЕЂУНАРОДНИ МЕСЕЦ БОРБЕ ПРОТИВ РАКА ДОЈКЕ

ОКТОБАР 2016. године

Рак дојке чини водећи узрок оболевања и умирања од малигних болести у женској популацији широм света. То је најчешћи рак код жена, како у развијеним тако и у мање развијеним деловима света. Према подацима Светске здравствене организације, у свету се годишње региструје око **1.670.000** хиљада жена оболелих, а око **522.000** жена умре од ове болести сваке године. У нашој земљи од свих малигних тумора годишње **26%** жена боли од рака дојке, а **17,5%** жена умре.

Према званичним подацима Регистра за рак Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут” **У Србији се сваке године региструје око 4600 новооболелих жена од карцинома дојке, а око 1600 жена изгуби живот.** Од укупног броја новооболелих жена у свету од 20 до 30% жена је млађе од 50 година, а око 33% жена су старости од 50 до 64 године.

У пиротском округу просечно годишње боли 70 а умре 19 жена.

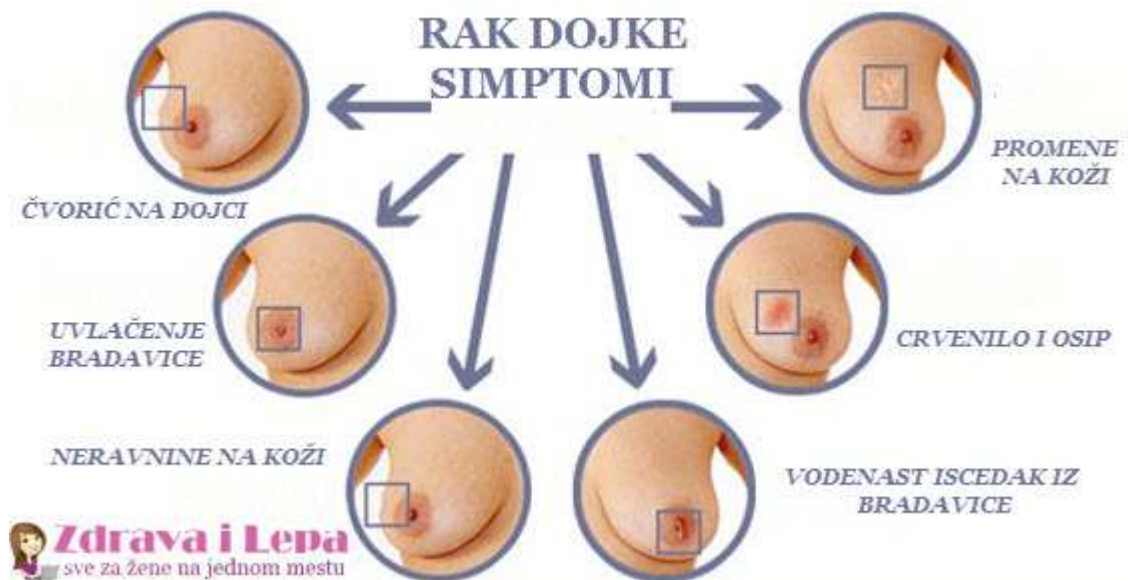
У 2013. години, у Републици Србији је регистровано **3594** новооткривених случајева карцинома дојке, док је **1647** жена изгубило битку са овом болешћу. У истој години у Пиротском округу регистровано је 56 новооболелих жена, а 23 су умрле. Када се карцином дојке открије рано у **преко 90%** случајева лечење има добру прогнозу. Међутим, због касног откривања болести смртност од карцинома дојке још увек је веома висока.

Октобар се, као Међународни месец борбе против рака дојке, обележава у многим земљама широм света, како би се скренула пажња на распрострањеност рака дојке и **подигла свест о значају превенције и раног откривања, као и о могућностима правовременог започињања лечења особа оболелих од рака дојке.**

С обзиром да узроци рака дојке нису у потпуности разјашњени, **рано откривање** ове болести представља вид секундарне превенције карцинома дојке. Како

би се смањила смртност и рак дојке дијагностиковано у што ранијој фази, као и унапредио квалитет живота оболелих жена, Светска здравствена организација промовише националне програме за контролу карцинома дојке.

Пратећи препоруке Светске здравствене организације и Европских земаља са искуствима из спровођења популационих скрининг програма, у Републици Србији је у децембру месецу 2012. године започело **спровођење програма организованог скрининга** рака дојке који има за циљ смањење смртности и унапређење квалитета живота оболелих жена. У Пироту је **организовани скрининг рака дојке почео 16.марта 2015.године** и до краја 2015.године позвано је **2869** жена одређених годишта од **50 до 69** година од којих су **923** урадиле мамографију. Планирано је да се жене позивају сваке друге године. У 2016.години до краја септембра позвано је **3000** жена а урађене су **1192** мамографије.

Један од циљева спровођења организованог скрининга рака дојке је и унапређење свести жена о значају раног откривања карцинома дојке и редовних скрининг прегледа, као и јачање капацитета здравствених установа за спровођење скрининга рака дојке.

Организовани скрининг рака дојке се континуирано спроводи у укупно 35 општина на територији Републике Србије, у којима се мамографско снимање обавља у здравственим установама, а додатно у 21 општини, у којима се снимање врши мобилним мамографом. Од почетка спровођења програма организованог скрининга рака, позвано је на преглед око **355.000** жена животне доби од **50 до 69** година, а одазив на мамографију је био око **15%** у односу на целокупну циљну популацију, на територијама општина где се овакав програм спроводи.

Превентивни прегледи се обављају код гинеколога и лекара опште медицине, и ако је жена од 50 до 65 година живота упућује је на мамографију, али ако се ради о женама које су млађе од 50 година, лекар процењује да ли ће жена бити упућена на мамографију или на ултразвучни преглед дојки, или ће обавити само палпаторни преглед дојки који је у датом моменту довољан. **Жене које у својој породичној анамнези имају блиске рођаке са оперисаним раком дојке (мајка, сестра) на ове прегледе се јављају без икаквих позива, редовно и чешће него једанпут у периоду од две године.**

У овом месецу апелујемо на жене да, уколико припадају животној доби од 50 до 69 година, посете свог гинеколога или лекара опште праксе и обаве превентивни преглед дојке. Овакву праксу треба поновити једном у периоду од две године.

Поводом обележавања октобра, међународног месеца борбе против рака дојке **Завод за јаво здравље Пирот у сарадњи са лекарима Опште болнице организоваће ТРИБИНУ 21.10.2016. у 18 сати у сали Народне библиотеке**

ЦЕНТАР ЗА КОНТРОЛУ И ПРЕВЕНЦИЈУ БОЛЕСТИ